

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.

Za zgodność: Cipanowicz
starzy sekretarz.

Za zgodność: Gipanowicz
starszy sekretarz.

залишаючи свою схованку, лише в самий день поверноту.

І коли більшовицька революція виграла, — не було кому керувати державою взагалі; тим більше — перебудувати країну з віковими традиціями на новий комуністичний лад. Надавалися до цього лише Ленін, Троцький і Сталін. Ленін вмирає, а Троцький, не вважаючи на блискучий організаційний хист, не виявив хисту „дластування“, хисту *панування*.

Цей хист панування був лише у Сталіна. Він не був ані теоретиком, ані мрійником. Зате він мав той практичний розум, який в ньому цінував і сам Ленін. Шо-права, Троцький каже, що розум Сталіна складається на три чверти з хитрої. Та чи це розум чи хитрої, але вони випродали його на найвищий шабел комуністичної ерархії, в той час, як його партійні товариші, що уважали його за „пересічну посередність“, або скапитували перед ним, або пішли на заслання.

І коли ми раніше казали, що в Радянському Союзі відбувається *криза влади*, ми поставили правильну діагнозу, бо влада пересунулася там спочатку від ради народних комісарів до політбюро партії, а нині — формально до тріумвірату (Сталін, Каганович, Косіор), а *фактично* — до Сталіна, як диктатора. Всяка колегіальність в ліній фікційним прикриттям того стану річей в Радянському Союзі, якому на ім'я — *диктатура Сталіна*.

II.

З того випливають далекосяглі наслідки... За часів Леніна, коли не тільки в політбюрі, чи раді народних комісарів, чи на конгресах партії всяке рішення в засадничих питаннях державної політики попереджувала широка дискусія, експерименти не брали ще такого трагічного характеру, який ціхує їх нині. Тоді в уряді молодих національних республік були більш самодіяльні.

Нині в партії є лише один напрям — це думка на те чи інше питання червоного диктатора. Всяка дискусія — це назвоєне уґрунтування цієї думки й поборювання ухилів, бо інша думка є ухилом, еррою, порушенням засад ленінізму. Тим більше диктатура є небезпечною для національних республік, бо сам Сталін не має до них ані сентименту, ані довіри.

Відомий факт, що Ленін готувався, власне, дати Сталінові бій на III-му з'їзді партії не лише в питаннях монополії зовнішньої торгівлі, робітничо-селянської інспекції, але й у *національному питанні*, яке Сталін і його епігони розв'язували занадто по-бюрократичному. Друга хро-

ба, а потім смерть Леніна стали на перешкоді до здійснення цього плану.

Диктатура — біла чи червона — однаково є небезпечна тим, що *накидає волю, свою думку, навіть свою фантазію* більшості населення. Стоючи в колії з цю більшістю — вона, силою річей, не править, а *експериментує*. В цьому лежить її найбільша небезпека для країн і народів. Диктатура Сталіна, що експериментує на широкій скалі й на нових політичних і господарчих підвалинах — є тим більше небезпечною. Мачення загінтованого голови мають стати і стають *єдиним законом* для сотки мільонів мешканців. Для кожного експерименту вистає невеличке посушення пера на клаптику паперу. Воно може бути сьогодні одне, а завтра — друге. Але в обох випадках воно може потягнути за собою катастрофу.

В цьому амислі вважаємо диктатуру Сталіна не тільки за кризу влади в Радянському Союзі, але й за *кризу більшовицької системи*. Більшовизм — це диктатура пролетаріату. Цю диктатуру виконує пролетаріат через ради. ЦК або Рада Рад — є верховним органом диктатури пролетаріату. Ніколи, шо-права, в Радянському Союзі цієї ерархії не дотримувались. Та лише нині вона спроважена до абсурду. Диктатура пролетаріату — стала диктатурою бюрократично-партійного апарату, що виконує свої функції з наказу Сталіна, а самий ЦК перетворився на декоративний орган, який має давати правну санкцію *особистій диктатурі*, що той орган чинить.

Цю більшовицьку революцію поховано остаточно. Сталін може бути однаково Наполеоном, як і Геростратом. Для цього у нього можливості необмежені. І навіть для першого він має більше наслідних даних, бо знесення більшовизму бажав собі все населення. Та, здається нам, він воліє бути Геростратом. Його сугестіонув ідея перебудови капіталістичного світу на світ культурних руїн і обломків цивілізації. Це він наважув комуністичним світом. Бо п'ятилітка, що ніби була останнім словом ленінізму, морально вже *завалилася*. Влада Сталіна занадто абсолютна, щоб і надалі продовжувати цей експеримент. Характеру для цього у нього самого не бракує. І мимо всього — він тільки буде Геростратом комунізму.

Жадна диктатура не в силі завернути коло-со поступу і свободи. Ми, що живемо у відомих умовах — це найліпше відчуваємо. Світова війна й революція занадто пробудили в сучасній людині дух свободи, щоб на довгий час можна було його загальмувати. Ані терор, ані страх, ані людське упідлення, ані задущення вільної думки, ані опертя на темноту й невідомість — не в силі ухоронити сучасні диктатури від неминучої поразки.

І чи не буде диктатура Сталіна першою, що впаде під тягарем тих самих руїн і обломків, на які вона обертала або хотіла обернути старий світ?

Олександр Ковалевський.

З України.

Рига. А. Т. Е. Бувший вождь радянської к'ля-ноти Буденний приїхав на Україну для інспекції військових різничих комун над польським кордоном. В околицях Києва відбуваються анимовані маневри відділів військового припасів. У маневрах бере участь спеціальний відділ жінок. Маневри мають вказати беззастатність населення для оборони Києва. Щоби з армії усунути національні конфлікти, революційна вчєнна рада порішила творити національні полки, але розмістити їх не на своїй території. Кілька українських полків вислано над Волгу, а грузинів до Москви.

Крамарж про ревізію мирових договорів.

Як подає чеська преса, дня 26. XI. відомий чеський націоналіст, противник українського національного руху, славянофіль, посол Крамарж, вголосив у чеській парламенті промову, в якій заявив: „Колиб навіть усі держави роззброїлись, то Радянські Республіки не роззброїться. Ніхто, крім Німеччини не має спромоги контролювати зброю більшовицьких республік і при такому стані серйозне роззброєння Європи є неможливе. Перемога Гітлера в Німеччині, тенденції Курпіуса до ревізії мирових договорів і кордонів є наслідком того, що Надренцину евакуовано. До роззброєння зобов'язана тільки Німеччина. Це страшно, що Німеччина інтерпретує мирові договори так, начеб то Франція і Англія були зобов'язані рззброїтися. Коли в німців вполюється думка, що мирові договори і кордони можна змінити мирним шляхом, то такий нарід вкінці схоче зробити це і насильно. Від часу евакуації Надренщини Німеччина підіймає голову і зміцнює почуття своєї сили. Міністр Курпіус не говорив би про нас і про ревізію кордонів так самоєвно, колиб Надренщина не евакуовано. Тодіб він не мішався і до ав національних меншин в Ч. С. Р.“

Беля Кун грозить.

В Ленінграді на вічу 6. диктатор Мадарщини Беля Кун заявив, що процес проти контрреволюціонерів у Москві є початком того процесу, який незабаром комуністи зроблять в Парижі! Їльонді, де на лаві обвинувачених засядуть Поанкаре, Бріан та англійський король.

Ще один процес в С. Р. С. Р.

В Мінську розпочнється процес проти 14. білоруських вчених на чолі із секретарем Білоруської Академії Наук Ластовським. Їх обвинувачують в націоналістичній агітації. На днях у Мінську, Орші та Могилеві арештовано за контрреволюцію 10 білоруських учителів і вислано на Соловецькі Острови.

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. ГРУДНЯ 1930.

АЛЬФОНС ДОДЕ.

70)

МАЦІЦЬКИЙ

ПОВІСТЬ.

„Коли прийшла ніч, я вернувся до хати. Я довго плакав при вікні, а відтак почав цей лист до тебе. Пишу всю ніч, маю вражіння, що Ти гут, що з Тобою розмовляю і від цього стає мені легше на серці.“

Що за потвора з цієї жінки! Якою певною вона була щодо моєї особи! Вона вважала мене своєю забавкою, своїм предметом! Чи можеш уявити собі це: намовити мене вступити до передміського театру? Дай мені якусь раду, Якимцю, я терплю. Задля неї я натерпівся багато. Бачиш, я не вірю більш у себе, сумніваюся, боюся. Що робити тепер? Працювати? На жаль, вона сказала правду: я не поет, моя книжка лежить непродана. А що ти зробиш, щоби заплатити за неї?

Моє ціле життя зіпсоване. Не бачу нічого перед собою, не знаю нічого. Якесь темінє налягла на мене. Є лиховісні імена. Вона називається Ірма Борель. Борель, у нас на селі, значить те саме, що кат. Ірма звір. Звір це прізвисько добре підходить до неї. Я хотів би змінити мешкання. Ненавиджу цієї кімнати. Крім цього мені загрожує вічно зустріч з „нею“ на сходах. Та ти не лякайся. Якби вона ще званилась увійти сюди... але не званилась більше! Забула про мене. Вона має своїх артистів, які потішать її...

Ах, мій Боже! що чую? Якимцю! брате! це вона, кажу тобі, що вона... Іде сюди, пізнаю її кроки. Вже є тут, зовсім близько. Чую її віддих,

приклала око до замку дверей... і глядить на мене... пронизує мене своїм поглядом...“

Цей лист залишився, невисланий.

XIII.

Тольокототінія.

А тепер приходжу до найтемніших сторінок життєпису, до днів сорому й нужди, які проводив Данило Ейсет разом з цією жінкою як актор передміського театрику в Парижі. Дивна річ: доба того життя, випадкового, гомінкого, головокружного залишила мені більше докорів совісті, як споминів.

Весь цей куток моєї памяти замазаний. І не бачу в ньому нічого...

Та стрівайте! Досить заплющити очі і затягнути двічі чи тричі дивний меланхолійний рефрен „тольокототінія“ і жксті, наче від чарівної палочки приспані спомини прокидаються. Замерлі години встають з гробу. Я знову бачу Маціцького, як був у тих часах: у величчм новім домі на бульварі Монпарнас: між Ірмою Борель, що вивчила свої ролі і між Білою Зозулею, що співала невгамовно: „тольокототінія...“

Брр! страшний дім! Бачу його тепер з його тисяча вікнами, з зеленими, заязозеними сходами, зі скриньками на сміття, з числами на дверях, з довгими білими коридорами, що тхнули білим лікером, хоча ще свіжм, а вже будрим. Було там 108 кімнат, а в кожній жила одна подружа пара. А які подружа! Весь день лише сцени, крики, сварки, бійки. А в ночі? плач дітей, голі ноги на долівці, одноманітне поколихування колісками, а в ряди-годи, для відміни, відвідини поліції.

Там, у тій печері складеній з сімох поверхів Ірма Борель і Маціцький шукали захисту для свого кохання... Сумна домівка та начі-

створена для таких гостей! Вони вибрали це місце тому, що воно було біля театру, а ще й тому, що не платили там дорого за мешкання, як у всіх цього рода домах. За 40 франків мали дві кімнати на другім поверсі з кусником балкону, що виходив на вулицю — найкраще помешкання в цілім готелі. Верталися до хати щодень опівночі після театру. Сумний був це поворот по довгих опустілих бульварах, де блукали мовчазні постаті в блюзах, дівчата без капелюхів і довгі мундури нічних патруль.

Вони йшли швидко, серединою вулиці. Дома ждала на них вечера з холодного мяса, пригтованого Білою Зозулею, яка ждала на свою паню тому, що Ірма Борель затримала її при собі. Їх добродій від 8-ої до 10-ої взяв від неї свого візника, свої меблі, посудину і свій повіз. А Ірма крім муринки дістала папугу, трохи біжутерії і всі сукні... Ясно, що тих суконь аживала тепер тільки на сцену, бо оксамитними тренами і морюю не можна було замітати передміських бульварів... Вся одна кімната була засипана тими сукнями. Вони висіли на дротяних вішалках, а довгі тяжкі брижі і перельвні коліри відбивали лляно від цеглястої долівки і вицвілих-меблів. У тій самій кімнаті спала також муринка. Там вона поклала свій сніник, повісила свою підкову і поставила пляшку з горілкою. Але щоби чого не підпала, ми забрали її лямпу.

Коли ми верталися вночі Біла Зозуля згорблена на своїм сіннику подобала при сьїї місяця між хвилястими сукнями, на стару відьму, яку Сіньобородий поставив на варті, щоби лильнувала його сім повішених жінок...

Друга кімнатка, ще менша, була для нас і для папуги. Саме стільки місця, щоби поставити ліжко, три крісела, стіл і позолочену клітку.

(Повішання буде.)

Виборчі висліди в цифрах.

Українські листи в 1922, 1928 і 1930 рр.

Нижче подаємо цифрне зіставлення голосів, що впали на українські національні листи при виборах до польського союму й сенату на наших землях в рр. 1922, 1928 і 1930. Для повноти подаємо теж висліди доповнюючих виборів на Волині, що відбулися на початку літа ц. р. наслідком уневажнення виборів в 1928 р. у волинських округах Найвищим Судом. Зазначуємо, що до зіставлення подається на основі офіційних даних, які при щойно переведених виборах до союму грубо різняться від даних наших мужів довіря, що їх друкуємо в останніх часах на сторінках „Діла“.

ВИБОРИ ДО СОЙМУ.

Виборча округа	ч. 11. 1930	18+22 1928	ч. 16. (л.н.м.) 1922	Доп. вибор. 1930
48. Перемишль	20.262	43.571	—	—
49. Самбір	61.197	63.829	—	—
50. Львів місто	10.973	9.617	—	—
51. Львів повіт	97.097	90.723	—	—
52. Стрий	85.617	106.271	—	—
53. Станіславів	114.341	128.059	—	—
54. Тернопіль	120.712	176.755	—	—
55. Золочів	1.9.054	122.897	—	—
Разом:	629.253	741.722	—	—
56. Ковель	6.080	—	91.174	12.000
57. Луцьк	30.000	67.854	77.322	61.717
58. Кременець	22.000	60.508	121.009	—
59. Бересть Лит.	—	10.166	44.722	—
60. Пинськ	—	13.088	30.974	—
	58.080	51.616	365.20	—
	629.253	74.722	—	—
	687.333	89.1338	—	—

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

Виборча округа	ч. 11. 1930	18+22 1928	ч. 16. (л.н.м.) 1922	Доп. вибор. 1930
Львів	140.253	160.386	—	—
Тернопіль	1.7.059	186.061	—	—
Станіславів	147.97	170.511	—	—
Луцьк	21.633	63.785	147.206	71.409
Полісся	—	—	40.824	—
Разом:	436.142	580.743	—	—

З тих офіційних цифр виходить, що листи ч. 18. і 22. здобули в 1928 р. у всіх східно-галицьких виб. округах до союму 741.722 гол., а при виборах, переведених в передлю 16. листопада ц. р., 629.253 гол. У волинських виб. округах впало в 1928 р. на загальні обі листи 151.616 гол., а тепер тільки 58.080 гол., при чому треба зазначити, що при цих виборах всі українські листи в округах 59 (Бересть Лит.) і 60 (Пинськ) були уневажені (таксамо, як уневажено українські листи — і при виборах 1928 р. і при виборах 1930 р. — на Холмщині і у виб. округах Рашів-Ярослав). Разом у всіх виб. округах впало на 18-ку і 22-ку в 1928 році 893.338 гол., а в 1930 р. — 687.333 голосів.

Щож до виборчих вислідів до сенату, то з зіставлення офіційних цифр виходить, що при теперішніх виборах спільна українська листа в усіх чотирьох округах здобула 436.142 гол. — проти 580.743 гол. в р. 1928, які впали на 18-ку і 22-ку.

Як уже згадано на вступі, наші звідомлення з місць різняться грубо від поданих тут офіційних вислідів, про що ще матимемо нагоду писати ширше окремо. Тут зазначимо тільки, що майже всі звідомлення наших мужів довіря подають значно більше число голосів, які впали на 11-ку, ніж їх подає офіційне звідомлення. І тут треба шукати причини того, що при переведених тепер виборах цифра українських голосів у порівнянні з виборами 1928 року виглядає значно меншою.

Що морально при цих виборах ми перемогли, не сумнівається а нас ніхто. Це признала й львівська судова влада, коли на засіданні з 26. листопада ухвалила таке місце а нашої статті „Факти і висновки“ („Діло“, ч. 259), яке підпадало було конфіскації:

„Ми показали цілому світові, що при виважених кандидатах, при запечатаному центральному виборчому льякалі, при сконфіскованих виборчих гаслах і єдиній загальній виборчій летючці, без одної барвистої афіші, без ніякого апарату, без одного десятка агітаторів, після тижнів т. зв. пацифікаційної акції і при всьому розгоні виборчої акції урядової листи, — сотки тисяч українських виборців пішли з власного почину віддати голос на „зачумлену“ рідну листу!“

†
За упокій душі бл. п.
проф. Осипа Янова
відбудеться у вівторок дня 2. грудня
ч. р. в годині 7-30 рано в церкві
Успення Пр. Д. Марії
ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА
на яку запрошують Рідних і Знайомих
ЖІНКА І ДІТИ.

те тільки, що мали при собі виборчі картки „11“, хоч були далеко поза 100 метрами від виборчого льякалю, а опісля скочивши відставили до Чорткова до суду, звідки по 4 днях всіх їх випущено.

ВИБОРИ ДО СЕНАТУ.

ТЕРЕБОВЕЛЬЩИНА.

Вибори до сенату в Теробовельщині випали вдоволюючи. Не зважаючи на страшне болото, виборці спішили масово до виборчої урни. Як до союму, так і до сенату відбулося голосування без жадної агітації зі сторони українців. Одинка мала свободу агітації включно аж до виборчих льякалів. У порівнянні з виборами в 1928 р. число голосуючих значно збільшилося. В деяких селах, як напр. Могильниці, число голосів на українську листу подвоїлося: в 1928 р. 18-ка дістала 334 гол., тепер 744. В Романівці дістала в 1928 р. обі українські листи (18. і 22.) 449, нині 11-ка 548 гол. Теробовля-місто дала при виборах до сенату в 1928 р. на 18-ку і 22-ку 694, нині 706 гол. Подвоїлося число українських голосів у Хмельці (Винявка): в 1928 р. впало там на обі українські листи 145 гол., нині на 11-ку 322 гол. Такамо Островець дав у 1928 р. на 18-ку 61 гол., нині на 11-ку 113 гол. До тих сіл, де сильно збільшилося число українських голосів, належить Залаве: в 1928 р. 18-ка 128 гол., нині 11-ка 202 гол. В Ізавчу зросло число голосів на українську листу з 566 на 642. Більше селяни дуже вдоволені, що була тільки одна спільна українська листа.

Варто підчеркнути поставу українського жіноцтва при соймових і сенатських виборах. Бували такі випадки, що однією жінкою зайнялися в селі роздаванням карток одинацятки. Можна було бачити, як жінки-старушки, спіраючи на палиці, стояли годинями, чекаючи своєї черги у виборчій льякалі. Назгал жінки а Теробовельщині виказали перед виборами і в часі виборів велику дозу цивільної відваги, нерідко більше, як мужики.

Селяни (інтелігенція також) не можуть прозруміти, чому українці дістали так мало мандатів, хоч такою лавою голосували на українську листу. Головний виборчий біл розігрався між 11-кою і 1-кою. Всі інші листи у нас одержали зникаюче число голосів.

Подаємо покищо виборчі висліди до сенату з 31 сіл. З бракуючих 11 сіл може зискати 11-ка і 1-ка по половині (в найгіршому разі), так, що приблизне число голосів 11-ки буде около 12.000, а одинки олоко 9.000.

	11	1	4
1. Гумніска	205	51	11
2. Брикуля Стара	190	98	—
3. Бузданів	624	698	—
4. Варваринці	171	294	—
5. Волиця	75	35	—
6. Гашава	346	168	—
7. Дарахів	478	225	7
8. Деренівка	258	30	—
9. Задрієць	174	333	74
10. Залаве	202	30	—
11. Застіноче	112	77	40
12. Зелене	142	35	—
13. Зубів	37	106	—
14. Ізавче	642	102	—
15. Кобиловолки	401	216	—
16. Кропівка	203	221	—
17. Ласківці	760	154	—
18. Лошнів	150	807	19
19. Могильниця	744	106	—
20. Островець	113	55	23
21. Плябанівка	90	471	—
22. Романівка	548	84	—
23. Рідзани	148	119	—
24. Семенів	108	109	—
25. Слобідка Струсівська	191	112	9
26. Слобідка Янівська	71	114	81
27. Теробовля-місто	706	978	84
28. Тютків	46	172	—
29. Хмельівка	322	39	—
30. Янів	139	128	132
31. Янів	104	47	—
32. Скомороше	—	—	—
Разом:	9103	6214	434

Бракують висліди з таких сіл: Бернадівка, Боричівка, Брикуля Нова, Вербоваць, Довга, Іва-

Виборчі висліди до союму.

КОПИЧИНЕЧЧИНА.

Громада:	1	4	11	14	15	22
1. Босари	40	—	350	—	—	—
2. Васильківці	388	—	467	39	—	38
3. Васильків	85	1	286	—	—	—
4. Візьхівчик	201	87	206	—	—	—
5. Верхівці	126	—	120	—	—	—
6. Гадинківці	216	15	428	2	—	—
7. Городниця	203	75	344	4	4	—
8. Говилів Вел.	120	80	498	—	5	—
9. Говилів Мал.	83	20	181	—	17	—
10. Гусатин	476	155	285	197	—	—
11. Жабинці	—	—	—	—	—	—
12. Зелена	29	—	231	—	—	—
13. Карашині	116	—	143	—	—	—
14. Клявчинці	—	—	—	—	—	—
15. Коцюбинці	355	26	435	16	—	—
16. Коцюбинчики	109	—	430	7	—	—
17. Копичинці	1070	153	1059	1020	—	—
18. Котівка	89	89	279	—	—	—
19. Кривеньке	46	—	632	6	—	—
20. Крогульць	86	—	262	—	2	—
21. Лячківці	—	—	—	—	—	—
22. Майдан	—	—	—	—	—	—
23. Мананець	32	—	405	13	—	6
24. Мишківці	102	—	181	6	—	—
25. Нижбірок	—	—	—	—	—	—
26. Нижбірок	83	—	413	8	—	—
27. Нижбірок	180	—	213	—	—	—
28. Нижбірок	201	4	45	5	—	—
29. Орішківці	150	70	511	3	—	—
30. Перемишль	159	—	320	—	25	—
31. Постолівка	312	8	265	—	—	—
32. Пробіжана	423	—	549	508	—	—
33. Раків Кут	113	—	238	—	—	—
34. Самодусківці	264	—	214	—	—	—
35. Сидорів	294	19	429	—	—	—
36. Сокиринці	27	—	354	—	—	—
37. Суходіл	127	10	300	—	—	—
38. Товстенке	211	1	508	16	—	—
39. Трибухівці	148	—	340	4	—	—
40. Сухостав	205	2	466	167	—	—
41. Сорока	121	21	226	—	65	1
42. Тудорів	34	—	312	—	—	—
43. Увисла	199	—	459	—	—	—

Громада:	1	4	11	14	15	22
43. Хлопівка	—	—	—	—	—	—
44. Хоростків	735	150	667	810	5	—
45. Чабарівка	263	82	629	—	—	—
46. Чорнокінь	—	—	—	—	—	—
47. Великі	233	—	983	4	—	—
48. Чорнокінь	—	—	—	—	—	—
49. Чорнокінь	43	—	615	—	—	—
50. Чорноконечка	117	—	217	—	—	—
51. Целіва	31	—	261	2	—	—
52. Шидлівці	104	—	283	—	—	—
53. Яблонів	525	1	329	—	—	—
54. Заремба	—	—	—	—	—	—
55. Вітосівка	—	—	—	—	—	—
56. Заремба (колонія)	—	—	—	—	—	—
57. Вітосівка (колонія)	—	—	—	—	—	—
58. Зофілка	132	4	6	—	—	—
59. Гринківці	—	—	—	—	—	—
Разом:	9406	1033	17374	2837	123	45

Вибори відбувалися при нечуваному натиску. В останні дні перед виборами майже по всіх селах відбулися поліційні ревізії, при чому забирали навіть поодинокі картки на „11“, коли їх знаходили у селян. У часі самих виборів поліція і „стшельці“ утруднювали у всякий спосіб доступ нашим виборцям до виборчого льякалю. Були випадки, як напр. в Коцюбинцях, що коли наш виборець дочекався черги, щоб вйти до виборчого льякалю, то постеруновий скидав йому з голови шапку та кидав на кількадесят кроків, щоб таким чином примусити виборця знову відійти від двору до виборчого льякалю, а в Копичинцях „стшельці“ обсадили головний вхід і на коридор впускали тільки по одному, примушуючи тим способом сотки наших виборців стояти під дощем; а втім-же часі виборців виходом. В агітації за „1“ брав активну участь і сніок старости Яновського, учень місцевої народної школи, який з двома своїми товаришами випускали виборчі картки на „1“ селянам безпосередньо перед виборчим льякалем, а поліція в Коті спокійно дивилася, але не реагувала. В Коті поліція арештувала 5 українців за

івка, Малів, Налужа, Панталіха, Струсів, Підгайчики.

З виборчих практик подаю нам такі факти: В Гуминській знайдено в урні п'ять коверт, в яких було по дві картки. При обчислюванні уневажнено одинадцять, а прибрано одиниці. В Ізвачу: Виборчий локаль замкнено вже около 5 (17-ої) години після полудня. В Ласківцях: Нараховано невідомо яким способом 22 картки одиниці більше, як знайдено в урні. Українські члени комісії о. Рокитський та Іван Петрик записали свої уявлення щодо того до протоколу. В Теремові: Роздавано виборчі картки одиниці при дверях виборчого локалю. Проти цього заперечував римокат, парох кс. Папроцький, але картки роздавано далі. В Зубові: Усунуто українського мужа довіря Івана Борецького. Члени комісії українці не сповняли як слід своїх обов'язків; один з них, голова читальні, Литвин Антін, не явився зовсім, навіть не голосував, а другий, Степан Кухаршин, дійшов аж після полудня. В Острівці: Зачеркнено в списі голосувачих 20 голосувачих більше, як віддано карток. З того не повстала жадна халена. Глешава: Роздавано при комісії коверти з картками одиниці. Люди витягали одиниці, а вкладали одинадцятьку. Пересічно голосувало 71 проц. виборців.

Додаткові висліді до сойму:

	11	1	4
1. Млинська	2	21	300
2. Струсів	293	391	90
3. Бернадівка	111	114	13
4. Налужа	150	140	—
5. Стобілка Янівська	117	141	221
6. Скомороше	162	66	—
Разом:	835	873	624

Попередній виказ до сойму: 11-ка 13.562, додатково (6 сіл) 835, 1-ка 8.064, додатково 873. Разом із 40 сіл 11-ка 14.397 гол., 1-ка 8.937 гол.

ОСТАННІ ВІСТІ

ПІДСУДОВИЙ ІДЕ ЗА КОРДОН.

У міродатних колах кажуть, що марш. Пілсудський поїде на 6 місяців за кордон, на Мадейру, до Італії або до півд. Франції чи Іспанії. Метою виїзду порятувати здоров'я. З марш. Пілсудським поїде полк. Бек у характері першого або другого віцеміністра.

Д-Р ЛІБЕРМАН І ВІТОС НЕ ЗРІКАЮТЬСЯ МАНДАТІВ.

Із соціалістичних кол заповідають, що д-р Ліберман задержит мандат до сойму, який припав йому з державної листи Центроліву. Сподіються, що й Вітос не зречеться мандату та стане знову головою „Піста“.

ПОМЕР Б. ПОСОЛ АЙЗЕНШТАЙН.

У Львові помер на 46 році життя на удар серця бувш. посол Карло Айзенштайн, діяч серед львівського жидацького купецтва. В остан-

ніх виборах до сойму кандидував Айзенштайн із листи ч. 14, у Львові.

ПОМЕР БАР. ГРЕДЕЛЬ.

У Сколім помер на 75 році життя відомий промисловець Герман барон Гредель де Гуяшальва і Богдан. Покійний причинився до розвитку численних промислових підприємств, підніс деревини і тартаковий промисл у Скільщині.

ПОМЕР ГЕН. ДИВ. ЛЯМЕЗАН.

Дня 29, листопада помер у Львові на 61. р. життя генерал дивізії Роберт де Лямезан Салінс. У 1920 р. Лямезан боронив Львова і сх. південного фронту у Сх. Галичині.

ПРИСУД НА 14 РАДНИХ.

У Радомі закінчилася розправа проти 14 радних, обвинувачених зате, що ухвалили протест проти вивезення 6. послів у Бересті. Суд засудив 6. пос. Гжечновського, Узембла та Карчевського, радн. Сметанку й адв. Харевича на кару по 3 місяці тюрми, інших по 1 місяцеві тюрми. Увільнили лише радн. Стефанського (ББС). Оборона заповіла апеляцію.

СКАЖЕНА СОБАКА.

У Львові на вул. Курковій собака вкусив 7-літнього Каспрову в руку. За собакою, що зачинилася пустився поліцай. Тимчасом собака вкусив іще 16-літнього Горошовського. Поліцай вбив собаку. Стерво забрав гицель. Покусаними хлопцями заопікувалася рятунокова станція.

СТ. КОМІСАР СКАРБ. СТОРОЖІ ВБИВ ДОЗОРЦЯ ДОМУ.

Мечислав Лонцький, старший комісар скарбової сторожі у Львові (замешкалий при вул. Арцишевського 8), неадужав на манію переслідування. Хоч був хорий, службу свою виконував, бо недуга не була небезпечна. Від часу до часу діставав атаки, йому здавалося, що хтось хоче отруїти його газом і т. п. У неділю рано взяв Лонцький револьвер із десятима кулями і поїхав трамваем на вул. Торосевича. Тут вбів до кам'яниці під ч. 14 і просив жінку дозорця Йосифа Давида, щоби сховала його, бо за ним гонять автом якихсь трьох людей. Жінка запровадила Лонцького на город, та він вернувся відтам і далі просив, щоби його „сховала“. Дозорчиха покликкала свого чоловіка Йосифа. Дозорець хотів вивести Лонцького, та цей добув револьвер і вбив Давида. Після того Лонцький був досить спокійний, а коли дозорчиха побила його, обмив собі лице. Коли прийшов поліцай, Лонцький прицілився до нього, якесь жінка зорієнтувалася та сказала, щоби ще вмив собі кров із лица. Лонцький послухав, похилився над мидницею, а тоді поліцай роззброїв його. У комісаріаті оповідав Лонцький в колісці, що якісь люди гонять за ним, що на стриху при вул. Арцишевського є повязані люди, що може вже не живуть і т. д. Надкомісар приказав переглянути згадану кам'яницю, та там нічого не нашли. Лонцька на запит про свого чоловіка,

пояснила поліції, що він неадужав на переслідування манію. У поліції Лонцький у зізнаннях, певно в люцида інтервалах, написав, що вбив дозорчиху, однак, що револьвер вистріляв підчас шарпання.

НІМЕЦЬКА НОТА В СПРАВІ НІМ. МЕНШОСТІ.

Німецький уряд вніс ноту до Ліги Націй в справі німецької меншости у польській Гор. Шлеську. Міністр закордонних справ Курціус домагається, щоби німецьке зажалення ввійшло на ден. порядок сесії Ради Ліги, яка збирається 19. січня 1931. Нота повідомляє, що в Гор. Шлеську позбавлено виборчого права 30.000 німців, так що заквествіонували їх держ. принадлежність. Польська поліція поводилася пасивним.

ДИМІСІЯ АВСТРИЙСЬКОГО УРЯДУ.

Австрійський кабінет подався до димісії. Президент поручив утворення уряду начальника Форальбергу Ендерсові. Ендерс хоче віддати законотонні справи о. Зайпелеві, внутрішні справи Шобереві.

ТУРЕЧЧИНА-БОЛГАРИЯ.

Турецький міністр закорд. справ Тевфік Бей відїхав із Риму до Софії. Женевський кореспондент „Еко д'Пари“ здогадується, що Тевфік Бей у Софії переговорюватиме з Буровим у справі пакту приязни, до якого досі належать Греція і Туреччина. Такий договір, поширений на Болгарію, позволив би новій групі здобути чергове місце в Раді Л. Н.

„ДО Х“ У ПОЛУМІ.

Із Лісабона повідомляють: На чердаку німецького водного літака „ДО Х“ вибухла пожежа від іскри помічного мотору для ладування батарей. Вогонь погасили моряки та робітники. Згоріла ціла гор. часть лівого крила. Направлятимуть крило кілька тижнів.

50 ЛЮДЕЙ ПОМЕРЛО З МОРОЗУ.

Цілі Злучені Держави на схід від Скельних Гір заняла філя морозів. До 29. листопада 50 людей померло наслідком морозу. Богато людей померло в Шкаго. У середущих стейтах упав сніг. Наслідком морозів залізничний рух перервали на якийсь час.

СПОРТ

МИСТЕЦТВА ЛІГИ.

Львів: Чорні-Варта 3:1 (1:1).
Краків: Висла-Погонь 3:0 (0:0).
Варшава: Лерія-Рух 7:1 (2:1).
Лодзь: Краковія-ЛКС 1:0 (1:0).

Таким чином мистцем Ліги на 1930-ий рік стала Краковія, а на другому місці опинилася Висла. До А-класи спадає безпелаяційно ЛТСГ. З львівських дружин Погонь здобула саме місце, а Чорні дев'ять місце в табелі.

За вхід до Ліги.

Королівська Гута: АКС-Лехія 1:1 (1:0).

ФЕЙЛЕТОН „ДІЛА“ З ДНЯ 2. ГРУДНЯ 1930.

МИХ. РУДНИЦЬКИЙ

3 НАШИХ КНИЖОК І ВИДАВНИЦТВ.

Тайни інтересів.

Від двох літ лежить на моїм столі книжка, якої заголовок не має рівного ні між індианськими повістями ні кіновими афішами ні виборчими покликками: „Тайни успіху в інтересах“*). 6 ІХ 16 у цієї книжки. Якби знати бодай одну — не треба би писати фейлетонів ні журитися інтересами.

Не знаю, що мав на меті один із найбільше ділових наших видавців, коли „пустив“ між наших людей таку ревелаяційну популярного в Англії та Америці автора „Бізнесу“, „Чоловіка, що провдить“ і „Лазального бора“. Чи хотів пригадати землякам, що торгівля — це така-же наука, як фізіологія або математика і що без деяких необхідних підстав не можна пускатися на її бурхливі хвилі? Фактом є, що видавець М. Таранько давно вже не зробив такого кепського інтересу, як в книжковій про „успіх в інтересах“. Чи на те хтось став купцем, щоби читати книжки про купецтво? „Го-го! Далеко би зайхав!“ — усміхається глузливо земляк до заголовка і йде далі.

Бо і в торгівлі в нас досі, як і в інших ділянках: люди мають більше пошани до власного розуму, як до чужого вікового досвіду. Мало хто вірить, що англіїці панують над світом завдяки принципам придбання у торгівлі. Головні в тих принципах є тайною успіху в організації їхньої держави, в дипломатії та політиці: точність, розуміння психології тих, до яких звертаємось, хист до оцінки дійсних обставин, увага звязана з трезвою логікою.

*) Герберт Кассон: „Тайни успіху в інтересах“ (16 засад ділової людини). Переклад зі вступною статтею Віктора Приходька. Львів 1928. Накладом Мих. Таранька.

Торгівля — торгівлю, дипломатія — дипломатію, Англія — Англією; — може на кожну з них ми маємо ще час століття та два, заки не засвоїмо собі бодай двох із 16-ти „засад ділової людини“.

Та є в книжці Кассона два розділи, які кожний наш діяч, директор, а навіть сиренський тицький громадянин, міг би собі вирізати і покласти на своїм столі. Один починається так: „У краях диких або малокультурних час не має ніякої вартости...“ „Однак в краях культурних, в розвиненим комерційним життям, час уважається скарбом. Виставляємо його Яснозламність Голінник на голочній площі тай згинаємо перед ним коліна...“ „Дійсним капіталом у житті є лише час. Життя, освіта, гроші мають свою електричну струю: все це здобувається при допомозі часу“.

Ми живемо покищо в світі, де 99 % справ час полагають за нас і без нас самі: заки ми встигли їх полатати, вони стали неактуальними. Возьміть хоча би одну звичку вироблену віковою традицією культурних народів: точне листування. Всі недуги наших організацій, товариств, партій, преси, недостаті звязків із широким світом можна розяснити одною дрібницею: люди не пишуть листів на час, ні про те, що треба і як треба і не відповідають на них у найважливіших справах. Що більше: пробуйте розвідати адреси найближчих ананомих... чи хтонебудь їх знає, записує?..

Ми — нарід, що все робить напам'ять Тому й не диво, що з усіх досягнень нашого рідного сучасного життя найбільше захоплює всіх факт, що українці зміють робити інтереси. Не на стаціонарні аччяні, політики, директори, а так попросту, як кожний жид, грек чи вірмення, що зміють „з нічого“ діяти до того, чого нині воїм нам найбільше треба: до грошей.

Не розумію нічого в таких принципах, що „транспорт збільшує самовартість“ або „самовартість товару складається з вилатків початка“.

вих і з коштів утримання“, та знаю, що коли нпр. п'ять разів питаю в рідній крамниці за листовим папером у бльоку або паство „Джібс“, а за 6-м та 10-м разом їх там ще не мають — такі крамниці істнують завдяки якимсь чудодійним тайнам.

Не знаю, як торгували наші предки, але знаю, що нарід, який від віків живе з нами — жи — торгуєть тисячі літ, а ми стаючи від 20 літ їхніми суперниками не хочемо вчитись від них нічого — тільки все хочемо робити власним імпровізованим розумом. „Найбільше ризкують ті — каже досвідчений бізнесмен Кассон — що всіляко стараються обійтися без людей компетентних. Саме ті йдуть напромасть до загибелі“.

„Небогато людей інтересу створює свій добробут самостійно. Вони об'єднуються з іншими, значіння того об'єднання — це міра їхньої сили“.

Все наше організаційне життя йде не під знаком об'єднання, а розпорощення. „Там, де інтереси стоять на точці замерзання чи культав'ї, нпр. у Тибеті чи в Мароко — там істнують лише дрібні та розпорощені підприємства“. У нас щомісяця організують новий журнал або нове товариство, які кликають, а організатори всіх цих слабосильних комірок не всіляк робити навіть спроби об'єднати двох-трьох замиряючих органів в один нормальний живий організм.

Тому і умовили нашого суспільного життя подібні до Тибету й Мароко, ніж до якогось європейського центру. Сам термін „інтерес“ розуміють у нас як щось нечисте, щось, що бовить руки. Англієць Кассон вічить свою книжку неаном у честь „інтересу“, завдяки якому чоловік стає справжньою людиною, а людиною проявляє найкращі сили своєї життєвої енергії для організації кращого життя.

Виходить, що навіть само поняття інтересу є для нас покищо великою тайною.

ФУТРА жіночі та мужеські ШАПКИ після найновіших журналів

виконує українська кушнірська робітня
ЮЛІЯНА ГЛУШЕВСЬКОГО
Львів, вул. КОПЕРНИКА 16. II. пов.

Ревізії й арештування.

БЕРЕЖАНЩИНА.

В суботу 29. листопада одержали ми таке повідомлення з Березані:

В березанських арештах почало в понеділок 24. XI. ц. р. понад 100 політичних арештованих голодівку. Домагаються прискорення слідства й випущення їх на волю. Сьогодні — п'ятий день голодівки. Більша частина голодуючих лежить уже в горячці. Однак досі судові власті в Березані приймають ту подію мовчанкою.

Дня 27. ц. м. перевела поліція в *Потугораз* ревізії у Миколи Канюка, Михайла Канюка, Василя Лизогуба, Франка Лакогого, Василя Лепицького й Михайла Майчука та всіх їх арештувала. Того самого дня перевела поліція ревізію в *Биньках* та арештувала: Миколу Лихолата й Михайла Стельмаха. Микола Лихолат при ревізії потерпів фізично, а пізніше забрали його до арешту.

СНЯТИНЩИНА.

І нашого повіту не минула філя ревізії. І так дня 5. XI. прийшло рано до *Заболотова* 70 поліцаїв, які відвідали Повітовий Союз Кооператив, sklep дрібної продажі того Союзу, кооперативу споживчу, Народню Касу, а крім того перевели ревізію у всіх директорів і службовиків Союзу та в багатьох свідомих громадян. Звідти пішли до села *Хлібичин* *Пільний* і там відвідали теж кооперативу і всіх свідомих громадян. Потім те саме робили в селах: *Ілліці, Рудники, Тулузі, Трійця*. Дня 6. XI. пішли до сіл: *Видинів*, де відвідали теж кооперативу, читальню і свідомих громадян. Те саме було в *Устю* і в *Будилові*. Дня 7. XI. пішли до села *Стецева*, де перевели основні ревізії в кооперативах (4 sklepi), читальні, місцевого пароха о. Лушпинського і всіх тих громадян, що працюють у громаді. Звідти пішли до *Півисокої, Красностаців і Белелуї* і робили те саме, що в інших селах.

ВИЙШЛИ НА ВОЛЮ.

Дня 20. листопада ц. р. вийшов на волю з в'язниці в Городку Яг. управитель школи Коцан Остап і студенти Гавришкевич Юрій, Чорний Янів і Лопадчук Іван з Хишевич, пов. Рудки, арештовані під замігом підпаду стирт в Завидо-вцях, п. Городок Яг. Одного ці звільнених, студента Чорнія Я., відставила поліція на домагання самбірської прокуратури до в'язниці в Самборі, як підозрілого в підпаді стирт у Мака-рові, п. Рудки.

НОВИНКИ

— Ювілейний календар „Рідної Школи“. З нагоди свого 50-літнього Ювілею, який обходить „Рідна Школа“ в 1931 р., видало це Товариство свій стінний календар. Він прикрашений вішетою проф. Буцманюка, яка зображує ідею „Рідної Школи“. З сьогоднішнім числом розсилаємо його нашим Вп. Передплатникам і Читачам враз із чеками „Рідної Школи“. Цей календар повинен окрасити кожну українську хату, а кожна українська родина нехай використає долучений чек відповідно до своєї спроможності. Для читачів, що купують часопис по армійних у Львові, календаря не долучується. Його можна набути в українських книгарнях.

— Руйнують хрести. На могилі українського стрільця в Коліндіях в Чортківщині був хрест із українською надписом. Невідомі злочинці руйнували цей хрест. Ніхто і не пробує знайти злочинців та покарати їх.

— Жертва бандитизму. В Ремезівці, пов. Золочів, у ночі 13. листопада невідомі злочинці обікрали багатого селянина Гринька Смереку. Коли несли крадене добро через подвір'я Семка Лещкова, той вибіг за ними. Тоді один із злодіїв положив його трупом. Убитий належав до „лісових“ селян, був членом виділу читальні „Прогресу“ і ревним читачем української преси.

— Арештування. „Слово Польське“ пише, що 18-літній селянин Василь Барницький із Мухав-

Малин Фенлетон.

Радянська преса про українізацію.

В „Червоній Газеті“ поміщено віршовану сатиру на українізацію. Вірш цей передруковуємо без найменших змін.

БЮРОКРАТИЧНИЙ ВІТЕР ДЯДЬКОВІ ГАВРИЛОВІ В ЛИЦЕ.

Під час своєї чергової екскурсії
Заїхав я, товариші, на курси
Бухгалтерів у місті Краснодарі —
Думка була пробути там годинку з пару,
Побачити, як там працюють —
Кадри для колгоспів готують.
Приїхав. Відсипнув.
На курси аазирнув, —
А звітділа на мене, на Гаврила
Такий дмухнув
Вітрило.
Що мало з ніг мене не збило!...
Що воно за вітер — ото такий
Лихий?...

ки в Чортківщині, вертаючи з Чорткова до дому, стрівну по дорозі „русинів“, оповідав їм свій сон, що в 1931 р. вибухне польсько-німецька війна і що тоді „молодці“ виріжуть панів та перейдуть до німців, які вже визнали Україну. За ці балачки Василя Барницького арештовано.

— Крадуть кальоші. Невідомі злодії закрались до товарного поїзду, що їхав зі Станіславова до Львова і вкрали 3 скрині кальошів. Злодії втікли з кальошами і їх досі не найдено.

— Скаженина. В другій половині жовтня ц. р. стверджено у повіті Городенка 1 випадок скаженини, в повіті Надвірня 2 випадки, в стрийському повіті 1 випадок та 1 випадок у Жидичині.

— Смерть глухонімого маляря. В Буенос Айресі помер трагічною смертю відомий польський маляр М. Мінковський, який від роду був глухонімий. Його картини з жидівського життя, особливо образ погрому жидів здобули йому широку популярність. Глухонімий Мінковський навчився малярства і кисть та палета заступали йому мову.

— За двоженство. Варшавський суд засудив інженіра Карла Гердика на 3 місяці в'язниці за злочин двоженства. Гердик перед 18 роками оженився із французкою Пере, потім покинув її і вийхавши до Росії оженився вдруге із князівною Кропоткіною. Аж тепер цей злочин виявився і справа опинилась в суді.

— Чому Маяковський наложив на себе руку? Як відомо, після самовбивства поета Маяковського радянська преса писала, що він скінчив життя з нещасливої любові. „Соціалістический Вестник“ містить письмо з Москви, в якому читаємо: „Маяковський убив себе через розчарування до радянської влади, який він служив чесно. Всі ці любовні історії, про які плетуть більшовицькі газети, для нас, москвичів, які знали Маяковського, смішні. Маяковський довгий час мучився від розчарування в комунізмі. Його останні пєси „Баня“ і „Клоп“ були гострими сатирами на радянську владу. В тих пєсах виведені Луначарський і Горький та інші наші величини. Літературні круги відносяться до Горького взагалі ворожо, уважають його нещирим підлизайком, який тільки вивозить із СРСР гроші цілими стиртами“.

— Помер справді на руках батька. Робітників із Зводава в Чехії занедужав 6-літній син на дифтерію. Коли хлопцеві вже було дуже погано, батько взяв сина на руки і ніс його через ліс до місточка до лікаря. По дорозі синові погіршилось і на руках нещасливого батька він віддав Богові духа. Батько вернув до дому із трупом сина.

— Як помер Андре? Досі було два здогади щодо смерті бігунового дослідника Андре: один, що він помер в снігах від голоду, а другий, що згинув від морозу. На днях у Штокгольмі видано щоденник, який найдено біля трупа Андре і з нього видно, що Андре помер не від голоду, але він просто замерз від нечуваних морозів в дорозі до північного бігуна. До останньої хвилини він списував у щоденнику свої враження.

— Нагло осліп. У Відні на Фаворіттенштрассе робітники направляли трамваєві шини і вечором при помочі сильної електричної машини вертіли в шинях діри та розтинали ці шини. Робітники мали на очах спеціальні окуляри, які охороняють зір від надмірного електричного світла, але на нещастя надійшов туди 35-літній уряда, але на нещастя надійшов туди 35-літній уряда, але на нещастя надійшов туди 35-літній уряда, що вертільної машини так поразило його очі, що він на місці отемнів і його відвезено до лічниці.

— Маврикий Бедель про сучасних жінок. Ви- значний французький письменник Маврикий Бедель виступав у Відні реферат про сучасних жінок і любов. На його думку, раз на завжди

Гай-гай!... Збавну!...

Та цей віянув
На мене вітерок для курсів тих „обичний“ —
Бюрократичний!...
З поміж курсантів там із станиць багато,
Вони бажать української мови вживати,
Бо доведеться ж у станицях працювати...
Але завідувач Буряєва — мови української не знає,

Тому рішуче „на вверених“ курсах забороняє
Мови української вживати:
Вона-ж — начальство! Так би мовить — мати!...
Щоб не одержати догани зайвої —
Доводиться курсантові виконувати накази зав-
там і учком Буряєвої!
Любить із завом жить ладком:
Позаду не залишається,
Над українським словом насміхається!
Редколегія стінгазети теж бе „мітко“ —
Містить замітки
Проти українізації курсів, гумористичні,
Підтримує вибрики бюрократичні.
Хтоб такий вітер та втихомирив —
Роботу на курсах бухгалтерів перевірів?!

проминули часи, коли мушина стояв перед дівчиною навколівках і боготворив її та оспівував. Сьогодні мушина не має часу ні змислу для романтичної любові, не має часу на любовні листи, доба практицизму і річесті примушує трактувати і любов тільки практично, тверезо і річево. Переживаємо кризу таємничості, романтики, кризу почуття соромливості і неспівності. Колиш мушина знав тільки убрання дівчини, її фризур, лице і її голос; тому жінка була для нього таємничою містерією. Але сьогодні в добу спорту мушина від дитинства бачить жінку в купелевому строю, підчас соняшних купелів, забави, гри, тай і взагалі нинішнє убрання жінки не скриває її так як колись, мушина може стрічатись з жінкою як з товаришом праці в бюрох чи в ремеслі і тому жінка перестає бути для нього таємною, містерією, а стає звичайним товаришем. Тому кохання змирає, а настає доба приятельства між мушиною і жінкою. Тристан та Ізольда, Ромео і Юлія не могли бути приятелями, одно для другого було лиш мрією, а нині дівчина для хлопця це приятелька, з якою можна поговорити вільно про всякі справи, яких колись і не згадувалось, приятелька в спорті, в театрі, кінні. Від коли жінка працює так як чоловік, життя втрапило романтику, любов стала фліртом, але зате жінка стала вільною людиною, а колись була або богинею, або невідомою і в тім визволенні жінки краса сучасності.

— Крокодил пожег людину. Англіська преса подає такий випадок: Недалеко водопаду озера Вікторії був водозбір, де купались прогульковці. Не знати яким чином до водозбору заплив із озера крокодил і вхопив англіяча Вандштатера за голову. Товариш Вандштатера Панкертон скочив до води і хотів рятувати приятеля, тягнув його з пащі крокодила за ноги, але крокодил був сильніший і зник зі своєю жертвою під водою, де пожег її.

— Після землетрусу в Японії. Останні відомості говорять, що від землетрусу в Японії згинувало не 292 особи, як це писалось, але аж 950 осіб, а ранених було 1350. Кілька селитні змінилось в руїни. У самому тунелі під Атами землетрус прислав 300 робітників. В деяких місцях від вулкану в землі потворились щілини довгі 10 км. Рівночасно на острові Ява вибух вулкан Мерарі.

— Роковини смерті Оскара Уайльда. Дня 30. листопада минає 30 літ від смерті великого англійського письменника Уайльда, автора „Доріана Грея“ та інших знаменитих творів. Англійський літературний світ святкує ці роковини урочистими академіями, а преса присвячує їм цікаві і трагічні постаті численні статті.

— Нагорода миру. Комісія нагороди Нобля признала нагороду мира Кеальгові та шведському єпископові Натанові Седербальмові.

— Жінка в небезпечному віці. Анна Фавр-Буль, жінка дуже багатого промисловця в Бельгії, жила із своїм чоловіком 20 літ щасливо і вдоволено. Чоловік уважав її ідеальною жінкою і над їхнім подружжям шастам не було ні хмаринки. Аж коли пані Анна дожила 40 року життя, пізнала молодого та гуляючого директора фабрики Мерле, якого так полюбила, що як каже її чоловік, вона сама кинулась йому на шию. Мерле вдав, що справді любить її, що готов покинути свою нещлюбну жінку Жі-що готов пожити з нею. Пані Анна Фавр-Буль заявила своєму чоловікові, що покидає його і справді це вчинила, хоч чоловік дуже жалював її та просив не руйнувати йому подружжя, яке тривало 20 літ. Коли Мерле довідався, що пані Анна Фавр-Буль справді покинула чоловіка і хоче жити з ним, він заявив, що своєї першої жінки не покине і він готов любити її обиди, та женитись не думає ані з одною. Розчарована 40-літня Анна Фавр-Буль, опинившись без чоловіка і без любовника, увійшла до

кімнати директора Мерле, стрілила до нього і до його любовниці та абила обидвох. Тепер пані Анна Фаур-Буль сидить на лаві обвинувачених у суді, має клопіт, а Париж має нову сензацію.

3 театру.

ТЕАТР РІЖНОРОДНОСТЕЙ: „КОРНЕВІЛЬСЬКІ ДЗВОНІ“ — комічна опера Роберта Пянікета.

Стара, погідна оперетка, з такимиж старими, логічно-найвищими дотепами — а проте і нині сміхаємо в приємність її солодких, легких мелодій, що розсіяні густо по всіх трьох відслонках. Слухаємо так, як слухали наші батьки й діди кількадесять літ тому, і забуваємо, що живемо в добі радіо, фокстроту й джазбенду.

Виставлено „Корневільські дзвони“ дбайливо — і вони дзвонили на втіху всіх бувальців оперетки так гарно, просто й погідно, як колись на давніх, добрих часів. Заслуга тут диригента Гужинського, що вів оркестру певною рукою, а також декоратора Яроцького, що дав цій оперетці нову сценічну опрацю. Дуже добре звучали теж у залі Народного Дому хори, хоч — що правда — деколи, зваживши виміри тої салі, співали за сценою.

З виконавців на перше місце вибився Ворх в партії капітана маринарки, яку виконав дуже добре особливо під вокальним оглядом. Його партнерка Вільковська, як і Гущинський, були сценічно незлі; під голосовим оглядом вдовольнили тільки частинно. Богато життя й верви внесла у виставу Фонтанівна, що виступила в головній партії. Фольанський мав дуже добрі моменти, хоч декуди непотрібно шаржував. Виконавці поменших партій без завади. Публіки небагато. **І. Н.**

ТЕАТР „НОВИН“: „ОПІКУСЯ АМЕЛІЮ“, фарса на 3 дії Ж. Федо.

Це одна із того тузіна пєс невичерпаного автора „Дам з каварні Максима“, що може заповнити вечір кожного легкого театру, куди ходять люди, щоби тільки насміятися. Пєса на тему російської сентенції: „як добродетель собою і капітал прибрєст“. Мадмуазель Амелія була колись служницею у графині, а згодом завдяки своїй красі стала її суперницею. Це „по-

рядна“ дівчина в париському розумінні, яке пакує в рідні, що почала свою життєву кар'єру в сугерінах. Вона знає, де і коли може лежати на ліжку, коли під ліжком, — коли може бути одягнена та роздягнена й інші тайни негіджової дипломатії.

Кар'єра великоміських красунь, без огляду на їх походження, буває інколи голокружна: півграфі, голандські фабриканти бриліантів, чорношкірі екзотичні князі і... гроші, гроші, гроші. А що сильнішим від усіх бриліантів і грошей є справжнє кохання, тому та, яку всі кохають матиме правдиві бриліанти, правдиві гроші та правдиву любов.

Татшанського не треба навіть хвалити. Е. Чайковська (Амелія) належить до найсміпачішніх артисток. Панство Чарновські досвідчені актори, інші дотяглися до них. Чи цього не досить? **М. Р.**

ХОСЕННІ ВИДАННЯ.

Перед нами дві невеличкі обємом книжочки, з якими ми хотіли познайомити наших читачів.

Перша — це проф. д-ра В. Тотоміяна: „Вступні відомості про кооперацію“. Є це переклад з німецького оригіналу твору знаменитого російського вченого, тепер професора берлінської високої торговельної школи.

Книжочка обємом невеличка, бо всього 120 стор. 16-ки, та вона може бути приміром, як багато цінного змісту можна дати навіть у такій малій книжочці. Вона знайомить читача в ядреному викладі з основними поняттями про народне господарство, господарськими і моральними передумовинами кооперації, її історією та головними видами, а саме з кооперацією споживачів, продуцентів і кредитовою, а врешті з взаїмними відносинами між різними організаційними формами кооперації.

Як з цього короткого перегляду бачимо, книжочка говорить про те, що освіченій людині про кооперацію слід знати. Кому тяжко простудіювати обємистий твір проф. Бородаєвського про кооперацію, тому горячо поручаємо таку вивчити твір Тотоміяна. Відноситься це передовсім до наших кооператорів і слухачів кооперативних курсів, для котрих ця книжочка може бути добрим вступом до дальших студій над кооперацією, а ширшому загалові послу-

жити вона для орієнтації в такім актуальнім для нас питанні, яким є у нас кооперативний рух.

Тож дяка належиться проф. М. Ростковичеві за дбайливий і поза невеличкими помилками вірний переклад, а Повітовому Союзові Кооператив у Станіславові за видання цього цінного твору.

До перекладу, авторизованого автором, додана є його передмова, в якій він згадує про передвоєнні українські переклади своїх творів, зладжені відомим кооператором С. Жуком, та висказує побажання, щоб його книжочка допомогла нашим кооператорам зорганізувати своє краще майбутнє власними силами на нових основах.

Друга публікація, на яку ми хотіли би звернути увагу, це книжочка Голінського Осипа: „Вексель у практиці“, видана накладом Української Книгарні й Антикварії у Львові, вул. Рутівського ч. 22.

На зміст цієї книжочки зложилися ось які уступи: походження векселя, законні і звичайні вексельні вимоги, акцепт векселя, власний вексель, векселева здібність, порука, доміциль, індос, заплата векселя, регрес, векселева інтервенція і скарга, відписи, фальшиві векселі, їх амортизація й інкасо через пошту, — це все на 58 стор. 16-ки за 1 зол.

Книжочка написана ясно, прозоро, зі знанням річі і може служити як до шкільного так і до практичного вжитку.

Д. Коренєв

Нові книжки й журнали.

ЖУРНАЛИ.

СЛОВАНСЬКІ ПШЕГЛІД, Прага, листопад, ч. 9.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ, за грудень, ч. 3 (39), Львів 1930. Видання „Просвіти“.

СВІТ ДИТИНИ. Грудень 1930, ч. 12.

НАШ ПРІЯТЕЛЬ, місячник для молоді. Видав Марійське Товариство, Львів, листопад 1930, ч. 3.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз“ платив кооперативам дня 29 листопада п. р. масло прима експортне солоне 470 зол, масло прима блякове несолене 470 зол, літра молока 0.34 сотників, літра сметани 170 зол, коня яєць 12-00 зол.

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:

Понеділок, 1. грудня, год. 7-30 веч. „Кордани“ Словацького.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):

Понеділок, 1. грудня, год. 7-30 веч. „Корневільські дзвони“.

Малий Міський Театр:

Понеділок, 1. грудня, год. 7-30 веч. „Перфуми моєї жінки“.

Театр Новин (в залі кіна „Кольосей“):

Понеділок, 1. грудня, год. 7-30 веч. „Опійкуся Амелією“.

Ширіть наш часопис!

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма: „Голос терпіння“.

ГРАЖИНА: Звукова фільма: „Пога-ин“ (Ганон Новаро).

ЛЕВ: Звукова фільма: „На лаві ганьби“.

МАРУСЬКО: Звукова фільма: „Парада Параманту“ (Моріс Шесалю).

ОНЗІ: Трилітні уста.

ПАН: Моральність пані Дульської.

ПВІЯС: Звукова фільма: „Небезпечний роман“ (Беті Аман).

ПВІСНІ: Золото пустині і звуковий додаток.

ПРОМІНЬ: Чортова дочка. Дівчинка в об'єктиві.

ФІЛІМОРІАНА: Остання сотня.

ХИМЕРА: Репортер із „Вечірньої“ (Бєбе Данієльс).

СНІЛЕС: „Хоробрий воїн Швеції“ (Грішна любов).

УТІХА: Пострах злочинців. Гінек і Ляопек.

Присилайте передплату!

Програма радіо.

Понеділок 1. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 16-15 Програма для дітей. Гельсінгфорс (221,4) 17-00 Мандолінова музика. Берлін (419) 16-30 Співачка Шарльота Шульц. Харків (426) 16-00 Концерт. Стокгольм (435,5) 20-00 „Люба“ Шарпентіє. Рим (441,2) 17-30 Академія фільгармонії. Прага (486,2) 12-30 Оркестра. Будапешт (550,5) 12-05 Хор студентів Москва (1481) 18-00 Слухо-вище.

Вівторок 2. XII. 1930.

Варшава (1411,7) 17-45 Симфонічний концерт. Гельсінгфорс (221,4) 19-00 Концерт. Лондон (356,3) 19-40 Органи. Букарешт (394,2) 16-00 Легка музика. Берлін (419) 16-55 Твори XVII і XVIII віку. Харків (426) 20-00 Українська музика. Рим (441,2) 17-00 Секстет і солісти Прага (486,2) 16-30 Радіоркестра. Будапешт (550,5) 12-05 Балайкова оркестра. Москва (1481) 9-30 Концерт.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Репертуар Нового Українського Театру дир. П. Карабінєвича 981

Бєдє:
2. XII. „Танок Венери“.
3. XII. „Шукаю мужа“.
4. XII. „День і Ніч“.
Мости Великі
5. XII. „Танок Венери“.
6. XII. „Шукаю мужа“.
7. XII. „День і Ніч“.
8. XII. „Ой не ходи Грицю“.

Кооп. Український Театр у Львові

Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станіславові. 881

Перемишль в залі робітничого Дому.

1. XII. „Гріх“, Вініничка.

2. XII. „Меді“. Оперетка Штольпа.

Управа театру просить ВП. Українське Громадянство в Перемишлі заславо примістити театральну дружину скла-

дену з 30 осіб на кілька днів. Спис артистів поданий у „Народній Торговлі“.

На „Рідну Школу“ зложили Вп. Пастро Яноши, Львів, 50 зол замість оплати за хор на похоронах бл. п. Проф. Яноша. — Вп. Жертводавці складає ширшу подяку Головна Управа. 983

З Українського Технічного Товариства у Львові.

Повідомляємо, що в середу дня 3. грудня п. р. в год. 18-30, в домі Товариства, Ринок ч. 10/11, відбулися ширші, товариські сходили, на яких висловити тов. инж. Лискевич Антін відгук на тему: „Зарювання заліз в поземі будівництва“ — Прохавється членів у численну участь. — Виділ.

ДРІВНІ ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

БРИЛІАНТИ, також іншу біжутерію купує по високій ціні Домбровський-Козакевич, Львів (Готель Жоржа) Академічна 2. 885 3-7

СТАРША ОСОБА, розуміється на кухні і домовні газдівстві, глядає посади; учить також граматикі і комерсійній німецької мови. Адр. у Пані Лисовичеві, Перемишль, вул. Кляшторна 4, для М. С. 982 1-2

ГОДИННИК ВАШ буде найліпше направлений у найбільшій годинникарській роботі Івана Зельтенрайха Львів, пл. Марійська ч. 5. — З провінції просимо репарації прислати поштою — (старомодні жіночі годинники нерероблюємо на руки. 437

КІМНАТА удебільшована для 1-2 осіб до винайму. — Гелінга 26. партер. 981

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ „A la Paris“

Цілий Львів пере і чистить свою гардеробу в найдегантніших слеснях міста пл. Академічна ч. 5. Тел. 63-69 вул. Казимирська 10. Тел. 69-72

Поручення з провінції полагодуємо 1729 легайно. 17-17

Подяка.

По смерті нашого Найдорожчого Мужа й Батька бл. п. професора О. Яноша, однокласного розрадою в наших навчаннях болю була ця приязнь до його пам'яті всіх Близьких і Дальших, з якою ми на кожній дрібці стрічалися. Всім їм спішимо аложити цю дорогою нашу скромну подяку за зазначання його пам'яті останніми відвідинами, аложенням квітів на дощовині й участю в похоронах та на ширі слова співчуття і розради для нас опечалених.

З окрема дякуємо Наскоопредобноу Духовенству в особах о. прпа. А. Писецького, о. крид. Д. Лопатинського й о. крид. Л. Лукиничного за відправлення панахиди і участь у похоронах, о. крид. В. Ліщиняна, о. д-ра Філозі, о. Дьєдзика, о. Семичинина й о. Хомина за участь у похоронах; Хвалений Директор й НІІ Директорів С. Лешієв за ширшу покіч, підому Учительському Зборові й Товаришам Покійного за численні слова співчуття й за аложення вінок на дощовині, гімназійному й студентському хорів „Бандурист“ за відспівання панахиди і похоронних пісень, молоді алаз гімназії, ученикам Покійного і Всім й старшим пластунам за корпоративну участь у похоронах, зокрема „Лисовий Чортан“ за відспівання панахиди, Хвалений Управі „Учительської Громади“ за скорі, самочинне виплачення грошей з „Помертвого Фонду“, студ. Товариством „Студентському Лихварові“, „Онові“ й „Медичній Громаді“ за вислання делегацій та за писанієні слова співчуття.

Наша подяка не всімі висказати нашої вдячності, є лиш частинним солеченням доугу супроти цих, для яких дорого була пам'ять нашого Мужа й Батька.

Львів, 30. листопада 1930.

Жінка й діти.

Кіно ч. 4. вже вийшло.

Ціна 75 гр. В журналі за листопад, інтересний, актуальний зміст. 986 2-7

Адреса: Львів, вул. Бляхарська ч. 8 В журналі зніжки до кін і театрів.